

ЖИВОПИСТА НА БАЕВ КАТО ОГЛЕДАЛО НА ВРЕМЕТО

Людмила Кутиева

Резюме:

Георги Баев е емблематично име, свързано най-вече с пейзажната живопис от втората половина на XX век. Неговите творби са неконвенционални и смели, завладяват зрителя с неочаквано чисти и наситени цветове, обобщени и стилизирани форми, и главно, с хармонична и мощна емоция, която идва от великолепно уловеното състояние. Колоритните морски пейзажи, създадени през 60-те и началото на 70-те, излъчват оптимизъм и вяра в живота.

В творчеството си Баев е многолик, той непрекъснато търси и променя, защото изкуството, което отразява настоящото се движи. В края на 70-те, началото на 80-те художникът прави преход към все по-силно драматично чувство в сюжета. На брега на морето се открояват силуети, смъртта е осезаема, по баевски формата се стопява, надделява наситеността и силата на цвета, мазките са енергични и нервни. Морето не е фон, то е участник в драматичния сюжет. Георги Баев е оголеният нерв на своето време. Ярка и силна личност, това е творецът, който изгражда свой индивидуален почерк – свободен, експресивен и модерен.

Ключови думи:

Георги Баев, цикъл „Спомен“, морски пейзаж, Хердеровата награда

Искам да ви разкажа за човек, който няма нищо общо с майсторите на просперитета. За мнозина именити таланти от втората половина на века обичта към истината и човешината бяха булото, налагано отгоре, или наметалото на Арлекин, харизано от официалния вкус. И вчера, и днес имитаторите застават в поза, най-ефектна за момента. Те откликват на образите и могъщия колорит на Баев, но не могат да си представят, че гражданската чест изобщо не е маска, а сърцевината на изкуството

и морала. Ето къде бургазлията беше толкова силен. И семейната среда, приятелите и бурното, носено от промени и реформи време, изграждат характера на твореца. Пряк и с ясен усет за истина, той откровено критикува лъжата, несправедливостта и произвола. Готов да рискува всичко за справедливост и свобода, паднал и станал не веднъж. А преживяното намира израз в изкуството.

Георги Баев е емблематично име, свързано най-вече с пейзажната живопис от втората половина на XX век. Много точни са думите на професор Аксиния Джурова „Георги Баев е от поколението художници, които влизат активно в разкрепостяването на българското изкуство след 60-те години на XX век“. (Джурова 2013, с. 3) Защото неговите творби са неконвенционални и смели, завладяват зрителя с неочаквано чисти и наситени цветове, обобщени и стилизирани форми, и главно, с хармонична и мощна емоция, която идва от великолепно уловеното състояние.

Колоритните морски пейзажи, създадени през 60-те и началото на 70-те, излъчват оптимизъм и вяра в живота. Същността на подтика, накара художника да се трансформира през следващите години откриваме в книгата „Изкуството като преживяване“ на Джон Дюи, основана на неговите лекции по естетика, четени в Харвард. „Опитът, в степента в която е преживяване, е усилен жизненост. Вместо да означава това да си затворен в собствените си частни чувства и усещания, той означава активна и будна размяна със света; в своята висота той означава цялостна интерпретация на себе си и света на обектите и събитията“. (Dewey 1980, p. 38)

Баев не е класически маринист, детайлно пресъздаващ разбунтувалата се морска шир, живописни облаци или лазура на водата. Той е художникът на бургаското море. Морето, плажът, хоризонтът и небето са връзката, сляла човек и природа. В творчеството си Баев е многолик, той непрекъснато търси и променя, защото изкуството, което отразява настоящото се движи.

Новото време не успява да изкуши Баев с модни „актуалности“ и това е добре, защото той притежава най-ценното и трудното в изкуството – да е същият, но и да е различен. В края на 70-те, началото на 80-те той прави преход към все по-силно драматично чувство в сюжета. В интервю през есента на 1981 г. живописецът казва:

„Най-много ми се натрапва напоследък мисълта за смъртта и дори вече съм нарисувал две картини... не зная защо. Минаха годините... Сега работя, бързам, защото виждам, че не съм направил почти нищо. А искам да направя повече!“ (Атанасова 1981, с. 31) Баев чувства нещо съвсем спонтанно и ново, разбира, че трябва да промени начина, по който работи. Омръзнало му е да прави това, с което е постигнал големи успехи. Спокоен и уверен е в своята неизчерпаема тема – морето, разработвана безброй пъти чрез богати цветови гами. Избрал опростената хоризонтална композиция – небе, море, пясъчна ивица, балансирана по вертикала с условно разработени на преден план – рибари, лодки, мрежи. Морски пейзажи, внушаващи лекота и емоционално уловена хармония на природата. (1) Дори старите му похвати за него изглеждат рутина. Удивително е въздействието на Баев, когато се появява човешката фигура, символизирайки носталгията, ала и копнежа на фона на познатото море. „Баев хич не го биваше в имената“, споделя в разговор бургаския художник Живко Иванов.¹ Не го е обхванала кризата, как да се озаглави. А Светлин Русев дава модното име на серията: „Спомен“.

През 1983 г. той прави изложба в Пловдив, където показва 16 картини от цикъла „Спомен“. Фигура в пейзажа – сякаш нищо ново, поколения творци осмислят тази тема, но Баев внася в нея покруса, противопоставяйки бляна за несбъднатото добро срещу „хората на всички времена“.

Първата творба от цикъла е бяло върху бяло, вертикална фигура, вкаменена в безкрая на очакването. „Бялото е много трудна работа за живописеца – има колеги изстискват бялото от тубата и – върху платното, а аз го правя бялото“. (Пошаров 2005, с. 4) С други думи извлича емоционалното напрежение от близките, почти неуловими разлики.

Фигурата, застинала на морския на бряг е самотна и отчуждена. А бялото наоколо носи усещане за ненарушима безмълвна пустота. И при Кандински „бялото...отговаря на някои паузи в музиката, на паузите, които само във времето

¹ Личен архив на автора. Разговор с Живко Иванов, Бургас, 15.11.2020 г.

прекъсват някоя музикална фраза или съдържание и не са окончателен завършек на едно развитие. *Това мълчание не е мъртво, а изпълнено с възможности*“ (Кандински 2016, с. 99) Но все пак, този най-ранен, изначален „Спомен“ загатва чувства, които все още водят към нови надежди.

Първите творби от цикъла „Спомен“ са с опростени композиции и суров колорит. Художникът извлича множество настроения от общ композиционен мотив. Нюансите се множат. В „Спомен II“ преобладават тежките сиви, виолетови и оловни, в „Спомен III“ цветовете внезапно изсветляват и достигат дори до бяло. И започват да се редят спомените – веднъж светли, бели, топли, друг път мъчителни като кошмар, забулени в студени сини и виолетови тонове или пък черни и потискащи (2). Обектите, изобразени на преден план, са събрани в универсална метафора на очакването и се чудиш – дали е насочена към автора или към зрителя. Тази фигура, превърнала се в знак на чакането, прилича на тотем разположен на граница между вселените – брегът е свят на съществуващото, а морето на духовния безкрай. Спомените са се превърнали в напразно „Очакване“ (1983), това е упование, което никога няма да дойде. „Само в надеждата има смисъл, в нея човек е пълноценен и има за какво да живее. А животът на артиста е като Голгота... Творчеството ми е непрекъснат стремеж към непостижимото съвършенство“, (Атанасова 1981, с. 31) казва Баев. Критичен към другите, но най-вече към себе, той иска да надникне към вечния смисъл на живота.

Покрай цикъла „Спомен“ и морските пейзажи, Георги Баев се обръща и към библейските мотиви. Но художникът не е екзегет. Чертаейки архетипи, той търси отговора на личната болка. Ето, вертикалният самотен обект застанал на брега се превръща в кръст (виж „Спомен IV“ (1981) (3) и „Спомен X“ (1983) (4)). Кръстът сочи изтерзаната човешка душа, изправена пред морската шир – или пред мъчителни проблеми. Силни са преживяванията на твореца, дори драматични и мрачни. Тези чувства раждат творби с разпятие и пиета. Образите се изпълват с мощна експресия. Художникът работи енергично, не с четка, а с пръсти, защото акрилните бои тутакси съхнат, усеща материала, тази бързина иска и по-голяма концентрация. Като естетически и пластичен поглед тези произведения са етап в двадесетгодишния път на

Баевата живопис. През експерименти и търсене, художникът стига до обобщен и изчистен образ. Направен с експресивна мазка, оставен да бъде доразказван от зрителя.

В периода, когато Георги Баев се нарежда сред най-добрите български художници, творбите му участват в общи изложби и се съпоставят с автори получили международно признание в Токио, Хавана, Ню Йорк, Вашингтон, Париж. В момент, в който печели значими награди, творецът ясно осъзнава, че трябва да е различен. Баев навлиза в нов етап. Показателна е изложбата от 1981 година, подредена в стария Пловдив, в която участват Светлин Русев, Димитър Киров, Георги Божилов, Иван Кирков. Художниците се завръщат в общия път на европейското изкуство. Едно достойно представяне – българските майстори не са подражатели: с вещина, говорейки със звездите на авангарда, те владеят езика му, но преоткриват свежата българска традиция. Ето съцветието, обкръжило творбите на Баев: Светлин Русев, един от важните радатели на новото раждане. Той е поклонник на перлени гами и убити цветове, изливащ минорните съзвучия на живописни теми. Неговите герои, май напомнящи за анемични герои на Мордора, нежни и безкръвни женски образи, населяват пространство с изчезваща дълбочина. Потопяме се в почти призрачна атмосфера, дори и да е изтъкана от наситени цветове. А Димитър Киров радва зрителя с празнични и приказни сюжети, преплитащи античността и християнството – химнът за целия културен всемир. Това е земен художник, и творбите му се пълнят със суета и радост. Даже иконите – честите гостенки в неговите картини – се даряват като предмет на любоване, на безгрижна игра. Не му липсват и спомени, но жизнерадостни, например за родния Истанбул. Иван Кирков, завършил като Баев при Илия Петров, показва платна с благородна и трептяща гама, където и черното не е глухо, а майсторски сочи дълбочина. Пейзажите му са красиви, въздушни и нежни – те също напомнят за уроците на Сезан, графиките смесват невинността и усмивката. Георги Божилов-Слона е изискан ерудит, той е енциклопедия на естетическия вкус. Творбите му подсказват ту за Брак, ту за Пикасо, проблясва даже нещо сродно на Раушенберг, но това никога не са цитати. И много точно е доловила чувствителността му проф. Джурова: „Неговите композиционни решения бяха извън природната адекватност, предметите – геометрично стилизирани, до внушение за идиоматични знаци. Той

прибягваше и до разлагане и съпоставяне на форми, обеми и планове, а боята полагаше с четка, с нож, пастьозно, велатурно, с характерните за него протичания и деликатни колоритни хармонии“. (Джурова 2018, с. 25) Той е находчив в композицията и звучен, но изискан в колорита. В тази изложба Баев е изненадващ и необичаен. „Още на пръв поглед се забелязва едно уплътняване на колорита и навлизане в гама, малко по-приглушена, досега нетипична за него“. (Гоева 1981, с. 202) Атмосферата омайва със смяната на похватите. Баев за сметка на това е непосредствен, безхитроsten в прямотата на своите сюжети. Оголена искреност и Есхилова простота. Той е монументален и в малкото. Всеки един от тези автори се откроява със собствен стил и художествени принципи – много различни, но общи в едно безкомпромисно отстояване на свободата. Баев, жаден за нещо по-дръзко, излага серия творби изпълнени с широка енергична четка, в които почти няма обект, доминираща е живописността и силното емоционално внушение. Овладейл занаята, изчистил грубата следа от наративност, придобил способността хипнотично да внушава състояния, той върви към своята творческа зрялост.

Няма бургазлия, който да познава Георги Баев и да не свързва името му с драматичното събитие, засегнало неговия храм на доброволно отшелничество – ателието. През годините той работи на три различни места: първото му ателие се намира на малката бургаска уличка „Милин камък“.² Второто е в таванските помещения на централната „Александровска“ и третото е на булевард „Москва“ 15, сега – „Мария Луиза“. В последното той твори от началото на 80-те до смъртта си.

Като Председател на Градския съвет за култура Баев се противопоставя на безсмисленото финансиране на масови събития и признава: „...разбрах и абсурдността на всичките ми усилия да се боря с тази бариера, която представлява бюрократичната партийна машина“. (Васевски, 2001, с. 76)

Проблемите, които художникът разисква от години в Бургас, съществуват и на национално ниво. На 11 юни 1983 г. Георги Баев е гост на журналиста Кеворк Кеворкян в най-популярното тогава предаване „Всяка неделя“ в рубриката „Събеседник по

² Днес в него създава своите реалистични морета художникът Фоти Фотев.

желание“. В ефир той казва „...в страната не може да има „ускорено развитие“ във футбола, това да не е селско стопанство“ /твърдението за ускорено развитие е на самия държавен глава Тодор Живков/, Баев продължава с думите, „...че ненавижда пробивните хора, със силните лакти“, говори и за „готованковците в изкуството ...не може 35 години да носиш на памук човек, който е направил нещо под средното равнище...“ И накрая „Не бива повече да има „наши“ и „ваши“! 35 години ние отчитаме само грешки!“ Явно има предвид Желязната завеса, издигната за да ослепи българския художник. Пречката просто събужда жаждата за общия път. „Дано да отчитаме вече и реални резултати!“ Да се сравним с тях, че и да ги бием. Светът принадлежи на всички художници, а не само на догматиците.

Дързък и опасно честен е Баев в това интервю.

На 11 юни 1983 г. той пише в книгата за гости:

„Изкуството е мъка –

голгота.

Кръстът е и криле,

но не за всеки“.³

В резултат на тези силни думи в национален ефир, преди художникът да се е завърнал в Бургас е подпалено ателието му. Пожарът се случва късно вечерта на 12 юни 1983 г. Чули силния взрив, негови съседи съобщават на Баев. За пръв път в България преднамерено е опожарено ателие на художник. В пожара изгарят над 250 живописни платна, подготвени за изложба, около 1000 рисунки, неизброимо количество кутии и туби с боя, лакове, грундове и мастила. След два месеца на Баев му предстои изложба, а в ателието изгаря всичко най-ценно правено през годините. Погромът е умишлен, но извършителят и до днес не е разкрит.

„Почувствах как тоя пожар изми всичко от мен, оголях като под струите на пожарникарски маркуч...

³ Интервю на Георги Баев по Българската национална телевизия 11 юни 1983 г.

И отново пред чисто бяло платно. 250 картини просто ги няма. Тях никога не мога да повтора...“ (Змийчаров 1999, 98 – 99)

Нанесеният удар е много по-тежък, отколкото поръчителите му предвиждат. Ужасяващи са следствието, изключителната мнителност, разпитите, желанието всичко да се потули и да се обяви като „битов пожар“, а по-късно и като умишлен палеж, сторен от самия Баев: „Помня как през Бургас премина една нелепа мълва, която едва не сломи художника. Заговори се, че Георги Баев е запалил картините си сам. С всеки изминат ден интригата се превръщаше във вик на справедливостта“. (Симеонова 2004, 13 – 20)

Тези, които го познават отминават лъжата. Уверени в силния му характер всички знаят, че ще продължи да рисува, подкрепят го, но той стига до бастуна, защото случилото се не се преживява лесно.

Веднага след пожара Баев напуска всички заемани от него длъжности и гневно обявява: „...няма да участвам в изложби в Бургас“. Междувременно връща партийния си билет. Георги Баев става член на партията през 1979 г. и предава партийната си книжка през 1984 г.

След „взривената бомба“ започва верижна реакция, на третия ден, от пожара пристига екип на Националната телевизия, който започва работа над документалния филм – „Ателието“ с режисьор Невена Тошева. В Бургас са проф. Дечко Узунов и Светлин Русев. Поетесата Блага Димитрова създава „Балада за клада“. Всеки куплет започва с думите изречени от Баев в предаването и продължава с описание на погрома извършен над неговото творчество. Пожарът се превръща в драматично видение за „пожара“ на соца, в което съкровеният свят на художника е метафора – мъченик на изкуството.

Постепенно властите се примиряват с дръзкия жест, отправен от художника в национален ефир и може би като компенсация след пожара в ателието от Министерство на културата му предлагат пространство, в което да твори и квартира в София, но той отказва. Той си остава борец... Има силен, дух мъжество и любов. Баев не може да

избяга от морето и Бургас, това би значело да си погуби душата. Връща се много бързо към работата, но не след дълго се разболява. И както пише Петър Змийчаров: „Този път гръмотевицата се опитала да подпали него, а не ателието му. Сякаш не е разбрала, че пожарите го вдъхновяват, защото са стихия, сравнима само с тази на морето“. (Змийчаров 1999, с. 33)

И наистина Баев продължава да работи все по-устремено.

Вече не рисува лодки, море и небе..., не бленува за чистата радост на живота. Баев е променен. Около средата на 80-те творчеството му става по-дълбоко: „Този пожар ме разтърси така, че след това направих най-хубавата си изложба и то само за седем месеца...Когато съм разгневен и отчаян най-много работя“. (Пак там.) А през 1984 той, разпален и обезсърчен, прави една от най-добрите си самостоятелни изложби. Тя включва само композиции без пейзажи. Експозицията е посветена на 60-годишнината му, но определено не е ретроспективна, а с мото – „Обикновен фашизъм“. В центъра на галерията са подредени няколко картини, създадени от обгорелите останки на вече отминалия спокоен период в неговата живопис – „Възраждане“, „На другия ден“, „Обикновен фашизъм“ и др. Заглавията са заимствани от имена на филми, ала горчиво напомнят за задънената улица на идеологията и държавата. Изпъква отново характера на художника, точно, хапливо и безкомпромисно изобличаване на истината. Правдата разтърсва душата му от въглените и пепелта авторът отново създава живопис. Преди да открие изложбата плаче.

Срещу „зейналите висини“⁴ Баев е непримирим. Творбата е убийствена сатира на реалния социализъм, публикувана в Швейцария през 1976 година. (Зиновьев 2008)

Трогателни и точни са думите на Светлин Русев из словото му към експозицията: „Дете на морето, творец, който го носи в себе си като своя природа, преминал през тишината и спокойствието на безкрая, дълго смятан само лирик по призвание – днес Георги Баев е повече от всякога верен на себе си и на онова истинско море – на преизподнята, на ужаса и страха, на грохота и бурята, онова могъщо море, в

⁴ „Зеещите висини“ е роман на Александър Зиновиев, повлиян от Пражката пролет.

което няма ден и нощ, няма вода и небе, а само тайнствени звуци, вледеняващи вопли и викове от бездната – морето на човешкото страдание.“⁵ В творбите се появява огънят, като мощна трета сила, равностойна на познатите ни две – море и небе. От пламъците на пожара се раждат: „Без думи“, „Възраждане“, „Агресия“, „Геноцид“, „Обикновен фашизъм“. Пластовете боя са набъбнали, напомнящи за изгорена човешка кожа, често на тъмния, опърлен фон изпъква огненото червено, цвят, който у Баев ще се среща все по-често. Драматизмът и силното напрежение са постигнати чрез експресивните мазки и пластичната фактурност, издаващи ярост и напрежение. А творбата „На другия ден“ е убийствен шамар за страхливото престъпление на управниците. Неволно се сещаш за стихотворението на Булат Окуджава „Надежди на малкия оркестър“ – за погазената, ала несломимата сила на творчеството (Булат 1998) Както и безмилостно преродени в пожара творби, другата картина – „Без думи“ (5) – е невероятно силна, и дръзко красива. Тя казва ясно: подлият шантаж на властта осмива нея самата, а не пламтящата душа на правдивия художник. Силният дух никой не може да ти го погази.

Прекалено много nelaкираната истина спира главния редактор на вестник „Литературен фронт“ да публикува статията на Светлин Русев за изложбата на Баев. Тя излиза след двадесет и три години, седмица след смъртта на бургазлията.

Ето как маститият художник описва изложбата: „И търсейки опорните истини за живописната сила и красота – естествено стигам до енергията на човешките страсти и мощ на природните стихии...търсейки надеждата – стигаме до спасението – самата изложба.

Едно спасение, родено от много сурова човешка истина, с много стаена човешка болка, с много, много, човешка вяра“. (Русев 2007) В случката със спряната статия прозира страхът на правоверната българската интелигенция, готова да отрече какво ли не и вчера, и днес.

Тревожните акценти досега, проявяващи се в отделни творби, изцяло завладяват Баевия изказ. Все по-честата употреба на черното, плътни сиви, ярки контрастиращи

⁵ Реч на проф. Светлин Русев, София, 1984 г.

червени напругат зрителя. Човешката фигура не е наблюдател, а основен герой на сюжета. „Удавници“, „Бежанци“ и „Бесилки“ са новите теми. В цялата поредица от разтърсващи картини – като се започне от „Удавници“ и се стигне до „Разпятия“, образът е като опъната струна. На брега на морето се открояват силуети, смъртта е осезаема. По баевски формата се стопява, надделява наситеността и силата на цвета, мазките се редят енергично и нервно. Отново морето не е фон, то е участник в драматичния сюжет. В цикъла „Най-хубавият удавник“ действието се е развило на брега, Баев не показва развързката, а момента след нея. Затова в творбата присъства загадката на житейското море и убедеността, че то е свидетел и обвинител. В тези творби се усеща как преживяната болка минава в мисли за човешкото страдание. Оттук нататък творчеството му навлиза в нов етап, в който тревогата за личността и нейната болка се превръщат в главна тема.

Внушителни и силни платната се редят едно след друго – „На другия ден“ изобразява мъж, който носи мъртво дете. Картината показва как би изглеждал светът след ядрен взрив. Използвани са само два цвята – черно и бяло. Боята е натрупана на много пластове върху човешките фигури и като изсъхва се напуква, а на места дори се свлича – ефект, който създава илюзията на обгорени тела. Тук човешката фигура не е свидетел, както в цикъла „Спомен“, а ядрото на символа. Внушението е постигнато – усещане за ужаса на войната. Апокалипсисите на Баев не показват черногледството у твореца, а отказ от модела на живота.

През 1985 г. Георги Баев взема участие в представителна изложба съвместно с творците Атанас Яранов и Светлин Русев във Виена, зала „Кюнстлерхаус“. Уникалните платна на Баев провокират виенския университет да връчи своя приз – за първи път на български художник и личност, която не притежава научни звания и титли. Още в първите дни на януари 1986 г. бургаският художник получава покана от ректора на виенския университет проф. д-р Вилхелм Холцабек, съгласно, която на 6 май в австрийската академия на науките ще му бъде връчена Хердеровата награда за мир между Изтока и Запада. Живописецът е трогнат от думите проф. Петер Вундерлих, казани при получаването ѝ: „Неговото драматично изкуство е с много строга

индивидуалност и това го прави един от най-достоините хуманисти на ХХ век“. (Wunderly, 1986) Баев е награден заради картините: „На другия ден след атомната бомба“, „Обикновен фашизъм“, „Апокалипсис сега“, „Очакване“, „Удавник“ и др.

Според регламента, като носител на Хердеровата награда, Георги Баев получава право да посочи млад творец, под тридесет годишна възраст, който да специализира в продължение на една година в Австрия. Баев се спира на Милена Коларова, пианист, а не художник, с което предизвиква гневен отзвук в бургаските културни среди. Безкрайно искрен той избира таланта пред сервилността. На същия ден – 6 май в залата на българския културен дом „Витгенщайн“ е открита самостоятелна изложба на Георги Баев. Тематично тя е разделена на три части – тридесет акварелни пейзажа, петнадесет творби с мото „Тревожно време“, смесена техника – акварел, гваш и туш и дванадесет рисунки от цикъла „Бариери“. Всички наскоро родени творби са широки по замисъл и убийствени за родния застои. При представянето на тези експозиция председателят на австрийското обединение на художниците проф. Ханс Маер го обявява за член-кореспондент и почетен член на „Кюнстлерхаус“.

Документалният филм „В ателието“ на Невена Тошева е готов и всеки може да съпреживее „сътворението“. Защото докато рисува той обича е сам. Баев не робува на школския реализъм, без предварително направена скица, гребете от палитрата, смесва тоновете директно върху картината, тръгва от фона към предния план, има и втора палитра на пода, в която изстиска боята с крак. Рисува както на платно и фазер, така и на картон, няма предпочитание към материала. Когато една творба не се получава по замисъла му, той я оставя и захваща друга.

Картините на Баев създават илюзия, че са създадени на „прима виста“, но всъщност той не се страхува да доработва, променя или да започва отново. Бургазлията има импресионистична нагласа, но не залага на трептенето на въздуха, на вибрацията на точките, а залива обобщена плоскост и така създава мига. Баев използва подложки, които е създал предварително, те му помагат да направи по-интензивни вече

определените места. Ефектът, уловен от природата, е предаден върху платното в ателието. Дори когато една работа е вече готова, може да я преработи и превърне в съвсем друга. Понякога след като покрие платното и очертае сюжета, изведнъж променя своето намерение, започва да рисува отначало, изцяло новата творба няма нищо общо с първото изображение.

Неспирният труд отеква в значителен брой рисунки и платна. Баев признава: „За мен няма такова усещане да нямам настроение и затова да не сядам пред статива... работя всеки ден“. (Васевски 2001, 59 – 88) Поставяйки си високи цели, творецът не сваля летвата. И все пак, покрай болките на времето, той остава верен на своето бургаско море.

Човек с активно гражданска позиция, често пряко включващ се в политиката, огорчен от мерзостта и липсата на достойнство в обществото, Георги Баев е оголеният нерв на своето време. Ярка и силна личност, той е творецът, който изгражда свой индивидуален почерк – свободен, експресивен и модерен. Истинското изкуство не признава слабохарактерни хора. През цялата си творческа дейност Баев не се поддава на влияние или натиск, не си позволява да измени на себе си, ако това се бе случило, времето нямаше да позволи неговото творчество да остави незаличима следа в историята на българското и световно изкуство.

Библиография:

АТАНАСОВА, Маргарита, 1981. По друг начин и с други средства. Отечество. С., 1981.

БУЛАТ, Окуджава, 1998. Надежды маленький оркестрик. Санкт-Петербург, 1998.

ВАСЕВСКИ, Камен, 2001. Неосветени светове. Анкети с български живописци. С, 2001.

ГОЕВА, М. 1981. Нова среща с Георги Баев. – Алманах. Море. Пловдив, 1981, кн. 2.

ДЖУРОВА, Аксиния, 2013. Георги Баев представен от Аксиния Джурова. С., 2013.

ДЖУРОВА, Аксиния, 2018. Изчезваща памет, С., 2018.

ЗИНОВЬЕВ, Александр, 2008. Зияющие высоты, Москва, 2008.

Змийчаров, Петър, 1999 . Георги Баев.пейзаж с фигура. С., 1999.

КАНДИНСКИ, Василий, 2016. За духовното в изкуството. С., 2016.

ПОЩАРОВ, Валерий. Георги Баев – бургаско синьо. 2005.
<https://cavalet.bg/blogs/blog/>

РУСЕВ, Светлин, 2007. Сурова човешка истина. Вестник Труд, 2007.

СИМЕОНОВА, Евдокия, 2004. Георги Баев. – В: Пламъци от пясъка. Бургас, 2004.

WUNDERLY, P. 1986. The bestowing of the “Gotfrid Von Herder” Award in the Vienna Academi of Arts. Art catalog Georgi Baev, Vienna, 1986.

DEWEY, John, 1980, Art as Experience, New York, 1980.